

VIRKSOMHETSPLAN FOR FRIDAHUSET BARNEHAGE

2020 – 2023

NLM-barnehagene AS

NLM-barnehagene

Sammen om å sette verdifulle spor

Innhold

Fridahuset Barnehage	2
Hvem er vi.....	2
Administrasjon	3
Avdelinger.....	3
Åpningstid	3
Plandager.....	3
Oppsigelse	4
Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver	4
Formål og visjon.....	4
Likestilling	6
Kulturelt mangfold	6
Barnehagens samarbeidspartnere	6
Helsestasjonen	7
Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT).....	7
Fastdag	7
Barnevernet	7
Barnas verneombud	8
Barnehagens innhold.....	9
Omsorg	9
Leken	10
Barnas lek kan kategoriseres i	12
Læring.....	13
Danning.....	14
Barnehagen skal fremme vennskap og fellesskap.....	15
Barnehagen skal fremme kommunikasjon og språk:	16
Barns medvirkning og medbestemmelse	17
IKT i barnehagen	18
Barnehagestart.....	19
Startsamtale.....	20
Overgang barnehage / skole	20
Forebygging og tiltak mot mobbing.....	20
Barnehagens fagområder	22
Progresjonsplan	23
Kommunikasjon, språk og tekst	24
Antall, rom og form.....	25
Natur, miljø og teknologi	26
Kropp, bevegelse, mat og helse.....	27
Kunst, kultur og kreativitet.....	28
Nærmiljø og samfunn.....	29
Etikk, religion og filosofi.....	30
Pedagogisk dokumentasjon/ arbeidsmetoder	31

Fridahuset Barnehage

Velkommen til Fridahuset barnehage og nytt barnehageår.

I følge Rammeplan for barnehagen skal barnehager hvert år utarbeide en årsplan som skal synliggjøre og konkretisere det pedagogiske arbeidet (Udir.17 s.37).

Årsplanen skal speile barnehagens visjon og verdisyn, samt synliggjøre satsningsområder, rutiner og innhold i den pedagogiske virksomheten.

Fridahuset barnehage har valgt å dele innholdet i årsplanen i to deler, hvor vi i disse synliggjør ulike deler av virksomheten. I virksomhetsplanen beskrives barnehagen som pedagogisk virksomhet og synliggjør visjon, plan og styringsdokumenter, samt barnehagens innhold og oppgaver. Selve årsplanen synliggjør satsningsområder og aktiviteter og det som skjer på daglig basis i barnehagen. Det er derfor viktig å se virksomhetsplan og årsplan i sammenheng.

Årsplanen skal være personalets arbeidsverktøy og skal styre personalgruppen i en bevisst retning og mot bestemte mål. Den gir grunnlag for kommunalt tilsyn samt den skal være nyttig informasjon til foreldre som igjen danner grunnlag for å påvirke barnehagens pedagogiske innhold.

Fridahuset barnehage gir i tillegg ut en årskalender til foreldre/foresatte for å gi dem et konkret innblikk i de pedagogiske aktiviteter som vil være gjeldende i følgende barnehageår.

Hvem er vi

Fridahuset barnehage ble åpnet 23. juni 2006. Barnehagen eies og drives av Norsk Luthersk Misjonssamband (NLM), og er en barnehage med kristent formål. Vi holder til i naturskjønne omgivelser ved Grensedalen på Erdal.

Vi har et stort uteområde som har gjennomgått grundig oppgradering i perioden 2014-2019. På uteområdet vårt har vi blant annet et stort klatrestativ, disser, ufo disse, sandkasser og sykler. Vi har et eget lekeområde tilpasset de aller yngste barna med egne lekeapparater og aktivitetstilbud. Barnehageskogen vår er i bruk gjennom hele året. Her har vi både lavvo og gapahuk, samt eget grillsted. Vi har vår egen grillhytte som ble ferdigstilt sommeren 2017.

Våren 2020 ble barnehagen pusset opp innvendig, og fremstår nå som helt ny. Nye kjøkken er på plass på alle avdelinger, med integrert ovn og mikrobølgeovn, store kjøleskap og god benkeplass. Alle vegger er malt fra gulv til tak, og avdelingene er innredet med nye bord, stoler og reoler.

Nærområdet til barnehagen blir flittig besøk, og fotballbane, ballbinge samt ulike

naturområder er faste innslag på våre ukentlige turdager.

Administrasjon

Nina Vikøren, Daglig leder: 56156730/97961445. Mail: styrer@fridahuset.no

May Iren Hilseth, styrersekretær: 56156738. Mail: mayiren@fridahuset.no

Linda Thorbjørnsen, faglig veileder: 56156738 Mail: veileder@fridahuset.no

Hjemmeside: www.fridahuset.no

Avdelinger

Pinnsvin: 94010680

Ekorn: 94010682

Due: 94010683

Ugla: 94010681

Ørn: 94010684

Rev: 94010685

Vi er medlemmer av PBL.

Barnehagen vår er åpen for alle barn. Vi tar i mot foreldre som ønsker visning og har spørsmål. Vi har alltid tid til en hyggelig prat.

Barnehagen har kjernetid fra 10.00—14.00. Vi ønsker å få beskjed innen kl. 09.30 dersom barnet kommer sent eller blir hjemme fra barnehagen en dag, og da er det barnets avdeling dere kan kontakte. Dersom andre enn foreldre/ pårørende skal hente barna, må personalet få beskjed om dette i god tid, så vi de har mulighet til å forberede barna på at det er andre som henter den

Alle som jobber i Fridahuset barnehage er pålagt taushetsplikt i forhold til informasjon vedrørende barn, foresatte og ansatte. Ansatte må legge frem politiattest ved tiltredelse

Åpningstid

Barnehagen er åpen mandag til fredag fra 06.45 til 16.45.

Vi holder feriestengt to uker i juli, i tillegg til julaften og nyttårsaften. Onsdag før skjærtorsdag holder barnehagen stengt.

Plandager

Barnehagen holder stengt fem dager i året som personalet bruker til planlegging og kurs. Inneværende år holder barnehagen stengt følgende datoer: 07. sept. 13.nov. 29. jan. 12. mars og 14. mai

Oppsigelse

Tildelt barnehageplass beholdes frem til barnehagestart. Dersom barnet skal slutte før dette, må oppsigelse sendes elektronisk via samordna opptak i Askøy kommune. Oppsigelsestiden er to måneder og gjelder fra den 1. i påfølgende måned.

Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver

Rammeplan for barnehagen (U.dir., 2017) er barnehagens arbeidsverktøy og styringsredskap. Stortinget har i lov av 17. juni 2005, fastsatt overordnede bestemmelser om barnehagens innhold og oppgaver. Ny rammeplan trådte i kraft 1. august 2017.

Rammeplanen beskriver barnehagens samfunnsmandat som verdiformidler. Den beskriver

barnehagens formål og innhold og den beskriver hvordan samarbeid mellom hjem og barnehage skal ivaretas. Den legger rammer for foreldresamarbeid samt den beskriver barnehagen som en pedagogisk virksomhet. Den beskriver ulike fagområdene vi skal jobbe med og den stiller krav til progresjon.

Formål og visjon

Fridahuset barnehage er tilsluttet NLM barnehagene, og den har kristen formål. Dette innebærer at vi formidler kristne verdier forankret i kristen og humanistisk arv og kultur. På barnas premisser

søker vi å formidle det kristne budskapet. Gjennom ukentlige samlinger får barna bli kjent med bibelfortellinger gjennom flanellograf, sang og fortelling.

Visjonen vår er: **“Sammen om å sette verdifulle spor”**

Alle NLM barnehagene står sammen om denne visjonen- den er inkluderende og inviterende. Den utfordrer oss og er fremtidsrettet. Den er lett å stille seg bak og kjenne seg hjemme i. Visjonen er med å danne felleskap, en felles innsats som vi som jobber i og for barnehagene står sammen om.

Fridahuset barnehage har i tillegg utarbeidet sin egen visjon som beskriver de ansattes holdning i møte med barna: **Med hjerte for barna**

Vi ønsker å se behovet til det enkelte barn.

Vi skal ha nødvendig kompetanse og forståelse for å gi barnet en god barndom.

Vi er bevisst i forhold til at vi holder barnas liv i våre hender

Hvis barna fikk velge, ville de valgt Fridahuset Steinrusten barnehage om igjen.

Tanken bak denne visjonen er både et her- og nå- og et fremtids-perspektiv hvor vi i alt vi gjør søker det beste for barna.

Vi ønsker at barna skal utvikle seg, vokse og bli selvstendige. Vi ønsker at de skal få finne sin egen vei i livet og få utviklet sine potensialer både på det personlige og faglige plan. Vi ønsker at de skal vokse opp og lære ansvarlighet for seg selv og sitt liv.

Vårt verdigrunnlag bygger på nestekjærlighet, solidaritet, toleranse og respekt. Vi skal ta vårt ansvar for barna på alvor, og vi skal i vårt samspill være gode rollemodeller for de verdier vi formidler.

Solidaritet mot mennesker og natur, toleranse mot ulikheter samt innlevelse i andre menneskers situasjon er verdier de voksne skal formidle til barna.

Her i barnehagen ønsker vi å «åpne» verden for barna, ved uselvisk å gjøre barna rustet til å leve i verden uten at vi voksne har egne agendaer hvor egne motiver styrer våre handlinger. Vi søker å forstå barnas intensjoner i alt det de gjør, og å la de spor de setter etter seg, være styrende for hvordan vi møter barnet.

Vi som voksne utøver innflytelse på barna i alt vi gjør sammen med dem. Gjennom dagligdagse samtaler, når vi hjelper dem, og i hele tatt i kraft av at vi er et annet menneske. Vårt verdigrunnlag bygger på en forståelse av at vi i alle våre møter med barna i alle hverdagslivets situasjoner strekker oss etter å gjøre og handle til det beste for barna.

Likestilling

Fridahuset barnehage er vi opptatt av å legge forholdene til rette for en pedagogisk virksomhet som ikke reproducerer tradisjonelle kjønnsrollemønstre. Vi er opptatt av ikke å sette merkelapper på barna, og at gutter og jenter skal få varierte utfordringer og like mye oppmerksomhet. Fra barna er små, søker vi å anerkjenne barnas lek og møter mellom barna som gir dem et allsidig utgangspunkt uavhengig av kjønn. Vi legger til rette for fysisk utelek med klatring og løping, som fremmer allsidig bevegelse på tvers av tradisjonelle kjønnsroller. Vi søker å lære barna fra de er små at begge kjønn kan gjøre de samme tingene og få anerkjennelse for det.

Kulturelt mangfold

Rammeplanen forteller at det kulturelle mangfoldet skal gjenspeiles i barnehagen (R.17 s. 9). Her i barnehagen har vi flere ulike kulturer representert, og vi søker å møte hvert barn ut fra dets egen etniske og individuelle forutsetning. Vi jobber i tillegg årlig med misjonsprosjekt i regi av NLM, og barna får bli kjent med ulike land og kulturer gjennom dette arbeidet.

Barnehagens samarbeidspartnere

I Askøy kommune har vi ulike instanser som samarbeider om barns oppvekst og utvikling. Ved å utnytte hverandres fagkunnskap, kompetanse og ressurser, kan vi i barnehagen få hjelp og veiledning dersom det er barn som trenger ekstra oppfølging. Tverrfaglighet og helhetlig tenkning står sentralt i vårt arbeid.

Samarbeid med andre instanser skal avklares og gjøres i samarbeid med foreldre.

Barnehagen skal fremme likeverd og likestilling uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, etnisitet, kultur, sosial status, språk, religion og livssyn. Barnehagen skal motvirke alle former for diskriminering og fremme nestekjærlighet. (Kunnskapsdepartementet 17, s.7).

Vi som jobber i barnehagen har taushetsplikt. Opplysninger om personlige forhold vedrørende barna skal ikke gjøres kjent for andre. Dersom barnehagen skal gi ut informasjon om enkeltbarn skal foreldrene først godkjenne dette.

Helsestasjonen

Helsestasjonen kan bistå barnehagen i arbeidet med å legge til rette tilbud i møte med barn med særskilte behov.

Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT)

PPT er en sakkyndig instans i forhold til spesialpedagogisk hjelp og spesialundervisning for barn i alderen 0-16 år. PPT kan ved behov bistå barnehagen med spesialpedagogisk hjelp for barn. Dette skal alltid skje i nær forståelse og samarbeid med barnets foresatte.

Fastdag

Barnehagen har i samarbeid med fagavdeling for barnehagen et team som kommer til barnehagen for å drøfte utfordringer og problemstillinger barnehagen ønsker veiledning i. Dette være seg både på system og individnivå. Møtene er et ledd i forebyggende arbeid hvor målsetningen er å dele informasjon og erfaringer for å styrke samarbeid rundt barn som trenger det.

Andre instanser vi samarbeider med er fysioterapeut, logoped samt barne -og

Ansatte i barnehagen har plikt til å søke å avverge kjønnslemlestelse når det foreligger mistanke om at dette skal skje. Kjønnslemlestelse av jenter er mishandling, uttrykk for alvorlig omsorgssvikt og straffbart i følge Norsk lov. Det har ingen betydning om den foregår i Norge eller i et annet land. Utenlandske familier som kommer til Norge må forholde seg til det Norske forbudet mot kjønnslemlestelse.

ungdomspsykiatri (BUP). Det beste for barnet er hele tiden i vårt fokus. Erfarer vi at et barn trenger ekstra oppfølging, legger vi til rette for at barn og foreldre kan få kontakt med instanser som innehar den rette faglig kompetanse.

Barnevernet

Gjennom vår daglige, tette kontakt med barna, har vi i barnehagen en særlig mulighet til å observere og motta informasjon om barnas omsorgs og livssituasjon. I følge barnehageloven § 22 er de som jobber i barnehage pålagt opplysningsplikt uten hinder av

taushetsplikt ovenfor barnevernet når det er grunn til å tro at et barn blir mishandlet eller det foreligger andre former for alvorlig omsorgssvikt.

Barnas verneombud

Private barnehagers landsforbund har som målsetning at alle medlemsbarnehagene skal ha et eget verneombud for barna. For å sikre den beste kompetansen til barnehagen har PBL inngått samarbeid med Stine Sofies Stiftelse. Denne har laget en handlingskompetanse som er skreddersydd for barnas verneombud. I januar 2020 startet PBL og stiftelsen arbeidet i de første pilotbarnehagene, og målsetningen er at alle medlemsbarnehagene skal ha oppstart fortløpende i 2021.

Fridahuset barnehagen har eget verneombud som skal ha en særlig kompetanse i å se og hjelpe sårbare barn i barnehagen. Videre er barnas verneombud sin rolle å:

- være barnehagens ressursperson for barna, kolleger, daglig leder og foreldre.
- være trygg på å se og avdekke vold og overgrep mot barn.
- ha kunnskap om mobbing og utenforskap i barnehagen.
- bidra til at barn med behov for spesiell tilrettelegging blir ivaretatt.

I henhold til lov og rammeverk skal personale i barnehagen ha et bevisst forhold til at barn kan være utsatt for omsorgssvikt, vold og seksuelle overgrep, og vite hvordan dette kan forebygges og oppdages. Barnas verneombud er dermed ikke en ny oppgave Fridahuset har fått, men gjennom satsningen fra PBL og Stine Sofie stiftelsen, vil

verneombudet og øvrig personale få en unik mulighet til kompetanseheving og bevisstgjøring på allerede etablerte oppgaver.

<https://www.pbl.no/sider/barnas-verneombud>.

Barnehagens innhold

Rammeplan for barnehagen, (u.dir., 2017) beskriver hvordan barnehagens viktigste samfunnsmandat er å ivareta barnas behov for omsorg og lek, samt fremme danning og læring som grunnlag for allsidig utvikling. I nær forståelse og samarbeid med barnas hjem skal barna i barnehagen få leke, lære og være i et miljø som bygger opp tro på seg selv og andre. Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver beskriver innholdet som skal fylle alle barnehager i Norge, både offentlige og private.

Lov om barnehage § 2 legger vekt på en lokal tilpasning og derfor har vi rammeplan for Askøybarnehagene. Den er redskapet som skal sette en minstestandard for det pedagogiske innholdet i Askøybarnehagene.

Omsorg

Rammeplanen slår fast at alle barn har rett til omsorg og skal møtes med omsorg.

Omsorg skal komme til syne i barnehagen gjennom de voksnes positive holdning og innstilling til barna. Omsorg synliggjøres i vår intensjon om å handle til det beste for hver enkelt. Hverdagsøyeblikk blir løftet opp og reflektert over, slik at vi kan lære oss mer om hvordan møte barna slik de trenger å bli møtt.

Omsorg må være personlig dersom den skal oppfattes som omsorg. Dersom den er upersonlig, det vil si at den er rutinepreget, uengasjert eller gitt uten at man er «til stede», vil barna oppleve den som uekte, og kanskje ikke som omsorg i det hele tatt. Barna må få oppleve seg skilt ut fra de andre, ikke som et generelt barn, men som et «du». En som jeg som voksen skiller ut fra alle de andre barna og som jeg ser og forholder meg unikt og spesielt til i nettopp denne situasjonen der han eller hun trenger at jeg ser, hører og handler.

Omsorg kommer til uttrykk i små og store øyeblikk i løpet av dagen, i rutinesituasjoner som bleieskift og måltid, men også i hvordan vi oppdrar barna.

Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen. I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Arbeid med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk skal sees i sammenheng og samlet bidra til barnets allsidige utvikling.

Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet.
(Kunnskapsdepartementet 17 s 19). (Kunnskapsdepartementet 17 s.19)

Utgangspunktet for barnehagen sin pedagogiske virksomhet er en ansvarsfull og ivaretagende pedagogisk relasjon hvor omsorg for det enkelte barnet står i fokus. Omsorg er hva barnet og vi alle trenger i kraft av at vi er mennesker.

barna setter etter seg i hverdagen søker vi å gi dem omsorg slik de trenger det, ikke som følge av plikter og rutine men fordi møtet med barnet fordrer oss til å handle slik barnet trenger.

Leken

God omsorg gir trygghet for barna. Vi søker å skape en hverdag som gir forutsigbarhet og stabilitet for den enkelte. Ved å organisere dagen etter faste og kjente rutiner får barna oversikt over sin tilværelse. Dagtavler, aktivitetsplakat, etc. gir oversikt og skaper trygghet.

Ved å tolke og grunne på de spor

Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal vi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling.
(Kunnskapsdepartementet 17 s. 20).

Å få

leke med venner danner grunnlaget for barnas trivsel i barnehagen. Leken har egenverdi og den er et allment menneskelig fenomen hvor barna har stor kompetanse og engasjement. Barns lek er frivillig og den skjer for lekens egen skyld. Den er spontan og er en grunnleggende menneskelig aktivitet.

I leken gjør barn erfaringer, utforsker, prøver ut, får kunnskap og utvikler selvtillit. Leken er en helhetlig virksomhet og den er barnas egen. Den er viktig for deres utvikling og er barnas grunnleggende livs og læringsform.

Vi voksne ser verdien av at barna leker for lekens egen skyld. Uten skjulte motiver, skal

barna få mulighet til å være i frydefullt samspill i lek med venner. Nettopp fordi å leke er barnas grunnleggende livsform.

Respekt for vennskap er viktig for oss her i barnehagen. Gjennom lek med andre barn lærer barna sosial kompetanse steg for steg og de lærer å omgås hverandre på gode måter. Gjennom lek lærer barna om seg selv og om livet.

I barnehagen har vi stort rom for barns frie lek. Den leken som ikke er styrt av de voksnes regler og forventninger til hvordan ting skal gjøres. Her får barna oppleve å ha kontrollen og initiativet selv, og de kan følge sine egne impulser, uten å bli styrt og ledet i så stor grad som når de voksne bestemmer hva som skal skje. Dette er viktig for at barna skal få utvikle sin egen selvoppfattelse.

Den enkelte avdeling innredes med tanke på lekekroker, slik at flere aktiviteter kan pågå samtidig. På denne måten kan også lek mellom venner skjermes og barna får delta i ulike lekegrupper. De minste barna trenger mye tumleplass inne og ute for ro og konsentrasjon, og tilretteleggingen av det fysiske miljøet er viktig for barnas trivsel, opplevelse og læring.

Barna liker at vi voksne er med i leken. De fryder seg når de voksne tøyser og tuller, blir med i «late som» lek og rollespill.

I barnehagen ønsker vi å:

- gi stort rom for barnas frie, spontane og engasjerte lek.
- fantasere og forestille oss sammen med barna
- innrette det fysiske miljøet med tanke på lekekroker
 - være anerkjennende voksne som respekterer og verner om barnas lek
 - være aktive støttespillere og korrigere hvis leken står fast, hvis barna blir uenige eller den står i fare for å gå i oppløsning.
 - ha en lekende innstilling i møte med barna
 - legge til rette for variert og allsidig lek
 - lære barna sosial kompetanse i lek, deriblant å inkludere andre, vente på tur, dele, og å ta initiativ
 - være aktive og engasjerte voksne i møte med barns lek
 - la barna lede leken
 - la barna få holde på med det de liker

- la barna ta initiativ til lek

Barnas lek kan kategoriseres i

Symbollek: I denne type lek har gjenstander en annen betydning enn i virkeligheten. En stolrekke kan utgjøre et tog, et teppe over et bord kan være et hus osv. I denne leken inngår også late som leken og rolleleker. Gjennom symbollek lærer barnet fantasi og kreativitet. De danner vennskap og lærer å vente på tur etc. Traumer kan bearbeides og barna kan gjennom denne leken bli oppmerksom på hva andre barn tenker og føler.

Rollelek: I denne leken prøver barna ut andre måter å være og snakke på. De henter inspirasjon til sin lek og fantasi fra andre mennesker og ting de ser rundt

Regellek: Noen typer leker er styrt av regler og har klare mål. De minste barna finner ofte på reglene selv og er mer opptatt av å ha det moro enn å være opptatt av faste mål. Etter hvert som barna blir eldre, blir leken mer presis og fastsatt. De lærer å følge regler, vente på tur, følge instruksjoner osv.

Fysisk lek: Barna løper, klatrer, hopper, husker og sklir. Det er for de fleste barn spennende og utfordrende å bruke kroppen sin og barna utvikler seg motorisk og oppøver kroppsbevissthet.

Konstruksjonslek: Barna bygger med sand, klosser, plastilina etc, og utvikler sin finmotorikk samt utvikler

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger. (Barnehaageloven § 1 Formål, 2.ledd

systematisk tenkning i forhold til å konstruere det de ser for seg.

Læring

Det ligger nedfelt i barnas natur å være i utvikling og strekke seg mot stadig å lære, og det ligger i pedagogikkens natur at foreldre og lærere vil se barna vokse, gjøre fremskritt og lære. Ser man på små barn kan man ofte miste pusten av den lærevilje og erfaringshunger de legger for dagen.

Barnehagen skal i samarbeid med barnas foresatte danne grunnlaget for livslang læring og utvikling og vårt læringssyn bygger på vår tro på at barna lærer i alle små og store situasjoner i løpet av dagen. I alle hverdagsøyeblikk vil de etter hvert finne mønster og sammenhenger som skaper mening og som dermed utgjør byggesteiner i barnas læringsprosesser. I sitt eget tempo skal barna få møte utfordringer de kan strekke seg etter. Barnas følelse av mestring i hverdagen er viktig for barnas lærelyst og utvikling av en positiv selvfølelse. I møter med små og store venner i barnehagen, lærer de om seg selv og om livet.

I barnehagen er vi opptatt av å møte barna på en positiv måte, og la dem vokse i et miljø preget av trygge rammer. Vi er opptatt av å støtte dem i deres egne læringsprosesser, undre oss sammen med dem og i alt vi gjør, være aktive og engasjerte voksne.

I barnehagen ønsker vi å:

- møte barnas initiativ med undring og respekt
- støtte barnas vitebegjær, kreativitet og lærelyst
- legge til rette for utviklende aktiviteter
- være støttende stillas som hjelper, veileder, utfordrer og oppmuntrer
- ha et
variert og
stimulere
nde
læringsm
iljø
- legge til
rette for
gode
førstehå
ndserfari
nger

Læring hos oss
kommer til syne
i lek og omsorg
og omsorg

kommer til syne i lek og læring. Sammenvevde fenomen som til sammen utgjør barnehagens kultur og tradisjon.

Danning

Danning en livslang prosess som rommer læring, omsorg, lek og utvikling. Samtidig beskriver rammeplanen at danning er så mye mer. Danning skjer i samspill med omgivelsene, og den setter barnet i stand til å håndtere livet sitt. Barnet ser seg selv som meningsfullt, et verdifullt medlem av fellesskapet, og det utvikler evne til å reflektere over sine egne handlinger og væremåter. Danning gjør også barna i stand til å reflektere over og vurdere vedtatte sannheter, stille spørsmål og yte motstand på egne og andres vegne.

Her i barnehagen skal vi vokse i tett samarbeid med foreldrene, møte barnas undring, vitebegjær og utforskning med anerkjennelse. Vi skal gi barna rom til å utvikle seg i sitt tempo og til å være tro mot seg selv og den de er, men også den de er i ferd med å bli. Vi skal formidle i ord og ikke minst i handling at de er verdifulle og ønsket i barnehagens fellesskap. Barna skal få møte utfordringer, mulighet til å utvikle kunnskaper og ferdigheter. Vi har også ansvar for å hjelpe og støtte dem til å være omsorgsfull med hverandre og ta gode valg.

I barnehagen ønsker vi å:

- ta barna på alvor
- vise i ord og handling at hvert barn er

Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltagelse i demokratiske fellesskap. Barnehagen skal fremme samhold og solidaritet samtidig som individuelle uttrykk og handlinger skal verdsettes og følges opp. (Kunnskapsdepartementet 17 s 21).

verdifull

- lære barna at de er en viktig del av et fellesskap
- stimulere til undring og refleksjon
- oppmuntre til gode samtaler
- oppmuntre til refleksjon over egen handling
- være varme og trygge voksne
- gi barna rom til å utvikle seg i sitt eget tempo
- møte alle barn med likeverd og respekt

Barnehagen skal fremme vennskap og fellesskap

Vennskap og fellesskap er betydningsfullt og Fridahuset barnehage skal legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap. Vi er bevisst på at vi er viktige rollemodeller i vårt arbeid med sosial kompetanse. I alle våre møter med barna lærer små og store noe om seg selv og andre, og vi mener at et aktivt og tydelig personale er avgjørende for å skape et varmt og inkluderende sosialt miljø i barnehagen. Gjennom lek og samspill med andre barn, lærer de å omgås hverandre.

I her og nå situasjoner og i samspill med andre barn får barna erfaringer som gjør at de tilegner seg sosial kompetanse steg for steg.

I barnehagen ønsker vi å:

- være nær barna i pågående lek og aktiviteter
- ha fokus på følelser og hvordan man kan mestre å håndtere egne og andres følelser
- hjelpe barna til å finne gode løsninger i konfliktsituasjoner
- være oppmuntrende og støttende til barnas lek
- hjelpe barn inn i lek med andre og å inkludere andre i leken.
- lære barna hvordan de kan be om hjelp på passende måter
- lære barna at det er fint å kunne dele, vise omsorg for og inkludere andre
- lære barna å hilse, ta kontakt, ta ordet og engasjere seg i lek med andre
- veilede barna til å gi uttrykk for uenighet med andre på en sosialt akseptert måte
- lære barna hvordan de skal kunne komme inn i lek og felles aktiviteter på passende

måter

- hjelpe barna til å «lese» den sosiale situasjonen og innrette egen atferd etter det samspillet som pågår
- veilede barna i at det er fint å kunne utsette egne behov og å inngå kompromiss i lek og samarbeid
- lære barna å glede seg over egen læring, egen mestring og ros fra andre
- lære barna å kunne stå i mot venne- og gruppepress
- veilede barna sli at de får innblikk i hvordan egne handlinger kan påvirke andre
- stimulere barnas humoristiske sans og deres initiativ til spøk og moro.

Barnehagen skal fremme kommunikasjon og språk:

I Fridahuset barnehage er vi opptatt av å legge til rette for at alle barn skal oppleve et godt og stimulerende språkmiljø. Vi er bevisst vår rolle som språkmodeller i møte med barna, og vårt ansvar for at alle barn skal få utvikle sin språklige kompetanse. Å mestre kommunikasjon, både verbalt og nonverbalt er avgjørende for å komme inn i lek og fellesskap med andre. Lek og vennskap er viktig for hele barnets identitet og selvbilde. Barna skal oppleve seg sett, møtt og forstått uansett hvordan de evner å kommunisere ut sine behov. Det er vårt ansvar som ansvarlige voksne å tone oss inn og forstå.

I barnehagen vår ønsker vi å:

- støtte alle barns språkutvikling
- være bevisst vår rolle som språkmodeller for barna
- legge til rette for at alle barn skal få positive og varierte erfaringer med å bruke språket sitt.
- respondere på og anerkjenne barnets verbale og nonverbale uttrykk

Barnehagen skal være bevisst på at kommunikasjon og språk påvirkes av alle sider ved barnets utvikling. Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening. Barnehagen skal anerkjenne og verdsette barnas ulike kommunikasjonsuttrykk og språk, herunder tegnspråk. Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling. (Kunnskapsdepartementet 17 s. 23).

- fange opp og støtte barn som har ulike former for språkvansker og kommunikasjonsvansker
- bidra til et språklig mangfold
- støtte flerspråklige barn i å bruke sitt morsmål, samtidig som man fremmer barnets norsk språklige kompetanse
- Være nær barna i lek og samhandling og støtte dem som trenger ekstra støtte, som strever med språkvansker og mangler lekekoder.

Barns medvirkning og medbestemmelse

Medvirkning handler om å la barna sette spor etter seg i barnehagehverdagen sin. Når de setter spor etter seg, betyr det at de blir sett og hørt, og at deres meninger og ytringer ilegges betydning. Jeg har verdi, jeg blir sett og hørt, og i kraft av å være meg selv blir jeg behandlet med likeverd og respekt.

Barna har rett til jevnlig deltagelse i vurdering og planlegging av barnehagens virksomhet. Deres tanker og meninger skal ilegges vekt og de skal oppleve anerkjennelse og respekt for sine

Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltagelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet. Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet (Barnehageloven § 3 Barns rett til medvirkning).

synspunkt. Barna skal få erfare at de kan påvirke sin egen hverdag, og at deres stemme teller og er viktig. Barna skal oppmuntres til å fortelle om sine ønsker og behov og oppleve forståelse for sine tanker og meninger.

I hverdagen betyr dette at vi må skape tid og rom for at barnas stemme kan høres. I de daglige rutinene skal det være rom for barnas synspunkter, og planer må kunne justeres etter barnas behov. Barnas egne interesser må ilegges vekt i det daglige samspillet samt i barnehagens planarbeid. Samtidig skal vi være støttende voksne som

forsiktig ”puffer” i en utviklingsadekvat retning. Gjennom dagtavler og «barnas valg» plakater legger vi til rette for at barna skal få velge aktiviteter. Tilgjengelige materiell og leker i et oversiktlig miljø skaper mulighet for barna å utforske sine interesser.

Observasjon er et viktig redskap for at barna skal få virke med i barnehagehverdagen sin. Barnesamtaler gir oss innblikk i barnas tanker om sin hverdag i barnehagen, og gir oss verdifulle innspill vi kan bruke i våre hverdagsmøter med den enkelte.

Barns rett til medvirkning gjelder alle barn i barnehagen, uansett alder og funksjonsnivå. Begrepet krever av oss voksne at vi ser hvert enkelt barn som et subjekt, med rettigheter til å ha sine egne tanker og opplevelser. Det krever også av oss at vi har en tett og åpen dialog med barnas foreldre eller foresatte. Ikke alle barn klarer å la sin stemme være like tydelig som de andre, og ikke alle barns spor er like lett å tolke for oss. Gjennom samtale med foreldre får vi bli kjent med barnet, dets dagsrytme, behov og interesser. Denne samtalen er også viktig for at foreldrene skal føle seg trygg og ivaretatt. Vissheten om at vi voksne i barnehagen virkelig ser barnet og dets behov, er det beste grunnlaget for et godt samarbeid samt trygge foreldre. I møte med trygge voksne skal barna i Fridahuset Steinrusten barnehage få leke, lære og være i et miljø preget av voksne som rommer og anerkjenner alle barnas ytringer, meninger, følelser og handlinger.

I barnehagen ønsker vi å:

- la barnas stemme blir hørt og tatt hensyn til
- la barnas interesser ilegges stor vekt i det daglige samspillet
- la barna lære konsekvenser av egne valg
- la barna uttrykke seg og få ha innflytelse på det som vedrører dem i barnehagehverdagen sin.
- lytte til barnas kroppsspråk og mimikk
- tolke og grunne på barnas spor
- ta barnas følelsesuttrykk på alvor
- ha en åpen og god dialog med barnas foreldre
- barnas medbestemmelse blir løftet frem i avdelingenes vurderingsarbeid

IKT i barnehagen

Rammeplan for barnehagen (2017), beskriver digitale verktøy som en av barnehagens pedagogiske arbeidsmetoder.

I Fridahuset barnehage er vi opptatt av at barna skal få gjøre digitale erfaringer og vi benytter digitale verktøy som en naturlig del av det pedagogiske innholdet. Vi har I Pad på alle avdelinger som vi bruker til å hente frem opplysninger, fortellinger, sang, musikk og

bilder. Barnas lek og nysgjerrighet danner utgangspunkt for informasjonssøk og videre lek. De ansatte i barnehagen er bevisst på å være gode rollemodeller og gjennom samtale og praksis vise barna god digital praksis.

Alle avdelinger har kamera som brukes flittig. Bilder brukes som dokumentasjon og foreldre som tillater dette, får bilder av sine barn på hjemmesiden. De eldste barna får være med å ta bilder og gjøre seg erfaringer med bruk av kamera.

Barnehagestart

Det er viktig at barna får god tid til å bli trygg på den nye hverdagen i barnehagen. Hvor lang tid det vil trenge er helt individuelt, men vi oppmuntrer foreldre til å la barna få en så myk start som mulig.

De voksne i barnehagen er opptatt av å bli kjent med barnet, og la det få ta til seg de nye omgivelsene i sitt eget tempo. Det er også viktig at foreldrene er nær og tilgjengelig for barnet, og aktivt søker å introdusere det nye miljøet. Den første dagen er det foreldrene som stiller barnet, og hjelper ved påkledning og måltider. De må hele tiden være nær og tilgjengelig, samtidig som barnet må få rom til og utforske sine nye omgivelser. Dette skaper trygghet.

Det er mange inntrykk å fordøye ved barnehagestart. Vi anbefaler at barnet er i barnehagen et par timer den første dagen, og at foreldrene er med hele tiden. Den andre dagen kan personalet ta mer ansvar for barnet, og alt etter hvor bra det gikk første dag, kan barnet være i barnehagen i fire til fem timer. Foreldrene kan, etter avtale med personalet, dag nummer to, forlate avdelingen en liten tid, men da alltid ved først å si farvel til barnet. Dag nummer tre, forsøker vi å la barna få en tilnærmet vanlig, men gjerne litt kort barnehagedag. Foreldrene kan da forlate barnet om morgenen, men være disponibel dersom det trengs.

Denne skissen for tilvenning må selvsagt justeres etter det enkelte barnet. Noen barn vil trenge lenger tid, og noen er raskt trygg og klar for barnehagelivet. Det er foreldrene som kjenner sitt barn, og et godt samarbeid er det viktigste vi kan gi barnet i denne fasen av barnets liv.

Barnet vil gjerne gråte litt de første gangene de må si farvel til mor eller far. Dette er ubehagelig, og foreldrene kan la seg friste til å hale ut tiden ved å avlede barnet. Vi mener at

Det er ønskelig at personalet får vite mest mulig om barnet. Fortell oss gjerne om rutiner, temperament, hva det liker å leke med etc. Vi ønsker å bli kjent med barnet så raskt som mulig, slik at vi kan møte det slik det trenger å bli møtt. Har barnet et kosedyr, en leke etc. som det er knyttet til, er også det fint om denne kan bli med i barnehagen. Det kan være litt trygt og godt for barnet å få dele dette litt nye med yndlingsleken sin, samt ha med seg noe som minner om mor og far og det trygge hjemme.

det er viktig å anerkjenne både foreldre og barn i denne situasjonen, og veileder gjerne foreldrene hvis de ønsker dette. Vi er også opptatt av å ta barnets følelser på alvor. Ved å være nær, trøste og romme barnet følelsesmessig kan de få hjelp til å regulere følelsene sine. Dersom foreldre må forlate et gråtende barn, må de gjerne ringe etter en liten tid for å høre hvordan det går. Det er viktig for oss også å ivareta bekymrede foreldre.

Startsamtale

Alle barnehager i Askøy Kommune skal tilby en startsamtale for foreldre til barn som begynner i barnehagen. Det er pedagogen på barnets avdeling som utfører samtalen med foreldrene. Dette skjer for at personalet skal få lære mest mulig om barnet før det starter i barnehagen, og på den måten ha et godt grunnlag for å møte barnet slik han eller hun har behov for. Gjennom samtalen får man vite om barnets rutiner, vaner, familienettverk osv. Denne samtalen finner sted en av de første dagene etter at barnet har begynt i barnehagen.

Overgang barnehage / skole

Barnehagen skal i samarbeid med skolen legge til rette for barnas overgang til skolen og eventuell skolefritidsordning. Dette skal skje i nært samarbeid med barnets hjem.

Fridahuset barnehage følger Askøy kommune sin handlingsplan og prosedyrer for å gjøre overgangen fra barnehage til skole så god som mulig for barna.

Det blir gjennomført sluttsamtaler mellom pedagogisk leder og foreldre, hvor det blir diskutert hvilke opplysninger om barnet som skal overbringes skolen. Det blir deretter sendt et oppdatert helsekort, samt en kort rapport om hvert enkelt barn fra siste foreldremøte til skolen. Ved behov blir det gjennomført en overføringssamtale, hvor foreldre, pedagogisk leder og representant fra skolen er til stede.

Gjennom det siste året i barnehagen forbereder vi barna på skolestart. Vi gleder oss sammen med dem, undrer oss, og søker å skape gode forventninger til hverdagen som venter dem i skolen.

Forebygging og tiltak mot mobbing

Rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver fastslår at barnehagen har et samfunns ansvar for å motvirke mobbing og diskriminering. I løpet av høsten 2020, endres barnehageloven og gir barnehagene enda strengere og tydeligere regler som skal sikre at alle barn har det trygt og godt i barnehagen.

Mål for Fridahuset barnehage:

Vi ønsker å forhindre mobbing og skape et trygt miljø med aktive og tydelige voksne.

Askøy kommune har utarbeidet en handlingsplan mot mobbing. Planen tar opp hvordan mobbing kan oppdages, hvordan barnehagen kan forebygge mobbing og tiltak dersom mobbing oppstår.

I Fridahuset barnehage jobber vi aktivt for at barna skal være en del av et trygt fellesskap, hvor hvert enkelt barn føler seg inkludert. Vi jobber bevisst med at alle barna skal ha venner og få delta i samspill og lek med andre. Vi jobber målrettet med temaet sosial kompetanse, noe rammeplanen poengterer som vesentlig for å motvirke utvikling av mobbing.

Forskning viser at mobbing kan forekomme også hos små barn. Ofte skjer mobbing i det skjulte og kan være vanskelig å oppdage. De voksne vil derfor ha et våkent øye og jevnlig observere samspill og lek som foregår i barnegruppen. Vi har nulltoleranse mot mobbing. Dersom det skulle oppstå mobbing i vår barnehage vil vi raskt sette i gang tiltak. Det er viktig at foreldre gir oss beskjed dersom de opplever at barnet deres blir plaget i barnehagen.

Et godt og nært foreldresamarbeid er viktig.

Mobbing kan forebygges rundt middagsbordet og på sengekanten ved at foreldrene samtaler med barna sine. Det er viktig for oss at foreldre som kjenner på at barnet sitt blir mobbet eller utestengt fra leken, formidler dette til oss i personalet slik at vi sammen kan finne ut hva som skjer og gjøre nødvendige tiltak.

Mobbing er gjentatt negativ eller ondsinnet atferd fra en eller flere rettet mot et barn som har vansker med å forsvare seg.

Gjentatt erting på en ubehagelig eller sårende måte er også mobbing. Atferden må finne sted 2 eller 3 ganger i måneden eller oftere for å defineres som mobbing. (U.dir. no).

Alle barn trenger noen å leke med. Også de barna strever med sosiale utfordringer. Gjennom lek vil de steg for steg utvikle sosial kompetanse slik at de lærer gode og hensiktsmessige måter å være sammen med andre på. Det er derfor svært viktig at foreldre og personale fremsnakker alle barn, også de som strever sosialt, slik at de kan få øke sin status og få sosial trening med de andre barna. Blir barn utestengt fra lek, har dette kun negative ringvirkninger. De blir da værende i en negativ spiral hvor lite lek med andre barn, gir liten sosial læring, mens de som har venner og alltid noen å leke med, stadig utvikler bedre og fleksible måter å være sammen på.

Ansvarlige voksne må jobbe sammen og reflektere over egen væremåte, slik at vi med våre holdninger og talte ord, jobber for å forhindre mobbing.

Barnehagens fagområder

Rammeplanen beskriver de syv fagområdene som skal gjenspeile vår pedagogiske virksomhet og disse er i stor grad de samme som barna senere møter som fag på skolen (U.dir., 2017). Fagområdene skal bidra til å fremme trivsel allsidig utvikling og helse. Rammeplanen beskriver hvordan barnehagen skal se fagområdene i en sammenheng, og hvordan alle de skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold. Videre beskriver den hvordan barnehagen skal ta utgangspunkt i barnas egne interesser og engasjement og på den måten bidra slik at arbeidet med fagområdene oppleves som meningsfull og morsom del av barnas hverdag.

De ulike fagområdene fyller og farger hverdagen vår. De dekker et vidt læringsfelt, og i barnas lek, i prosjekt og temaarbeid skal barna gjøre erfaringer som «åpner verden» for dem. Gjennom aktiviteter og samlinger, her og nå situasjoner, i planlagte og ikke planlagte aktiviteter, lærer barna i samspill med sine omgivelser. De syv fagområdene er rettesnoren i all vår planlegging, og sammenflettet i månedsplaner og årsplan.

Progresjonsplan

Med progresjon menes fremskritt og utvikling. Vi mener det er viktig å gi barna en meningsfull hverdag med aktiviteter og lek tilpasset deres alder og utviklingsnivå. Vi skal gi dem utfordringer hvor de opplever mestring samtidig som vi «puffer» i en utviklingsadekvat retning. Vi har delt vår progresjonsplan inn i aldersgruppen 1-3 år og 3-6 år, samtidig som vi er bevisst at barna lærer i ulikt tempo. Vår oppgave er å gi dem utfordringer tilpasset hvert barns egne forutsetninger.

De syv fagområdene vi skal formidle i vårt arbeid med barna er følgende:

Kommunikasjon, språk og tekst. Kropp, bevegelse, mat og helse. Kunst, kultur og kreativitet. Natur, miljø og teknikk. Etikk, religion og filosofi. Nærmiljø og samfunn. Antall, rom og form.

Barnas lek danner et viktig utgangspunkt for arbeidet med fagområdene. Barnehagen sla ta utgangspunkt i barnas engasjement og bidra slik at arbeidet med fagområdene kan oppleves som en meningsfull og morsom del av barnas hverdag. (Kunnskapsdepartementet 17, s.47).

Kommunikasjon, språk og tekst

I Fridahuset barnehage ønsker vi å legge til rette for et rikt og stimulerende språkmiljø for alle barn i barnehagen. Å ha gode språklige ferdigheter gir forutsetninger for samspill med andre, både i lek, vennskap og læring. Ved å lytte, samtale og leke med lyder, rim, rytme samt fabulere ved hjelp av språk og sang utvikles språket vårt steg for steg. Hvordan vi bruker talespråket vårt og hvordan vi lytter og kommuniserer med barna, er viktig for deres språkutvikling. Fagområdet rommer barnehagens arbeid for en tidlig og god språkstimulering, både verbal og non verbal kommunikasjon. I arbeidet vårt med dette satsingsområdet vil

vi fremme tillit mellom barna og mellom barn og voksen. Vi vil at barna skal føle glede ved å kommunisere og trygghet til å benytte ulike språk og tekstformer i hverdagen.

1-3 år	3-6 år
• Vi er bevisste språkmodeller for barna • Bruk av enkle rim, regler og sanger med fokus på det nære • Barna møter tydelig benevninger på gjenstander • Studere bilder sammen med barna • Bøker er lett tilgjengelig for barna • Vi samtaler om det barnet er opptatt av • Vi lar barna forsøke enkel dramatisering • Bruk av flanellograf og konkrete i samlingsstunder • Vi setter ord på det vi gjør sammen med barna • Bruk av dagtavler • Vi leker og tøyser med språket	• Fokus på høytlesning og gode samtaler • Lytter til lyder og rytme i språket, gjennom å bruke sang, dikt, regler og klappeleker • Barna oppmuntres til å fortelle vitser og gåter • Vi synger og lager musikk med barna • Vi dikter fortellinger sammen med barna • Vi samtaler rundt ulike temaer i boken. • vi samtaler/reflekterer over hverdagslige opplevelser • Barna får bli kjent med alfabetet • Bruk av flanellograf og konkrete i samlingsstunder • Leker ulike språkleker • Lek med lyder, bokstaver og tallbegrep • Bøker er tilgjengelige for barna, og vi har fokus på å skape gode lesesituasjoner • Vi lærer nye sanger hver måned • Bruk av dagtavler

Antall, rom og form

I Fridahuset barnehage søker vi å legge til rette for at barna skal få oppleve glede over å utforske og leke med tall, former, matematiske begreper, mønster, størrelse og mål.

Vi mener at tidlig stimuli er viktig. Vi vil lytte til og reflektere over den matematikk barna uttrykker gjennom lek, samtaler og hverdagsaktiviteter. Vi søker å støtte barnas

Barnehagen skal synliggjøre sammenhenger og legge til rette for at barna kan utforske og oppdage matematikk i dagligliv, i teknologi, i natur, kunst og kultur og ved selv å være kreativ og skapende. Arbeid med fagområdet skal stimulere barnas undring, nysgjerrighet og motivasjon for problemløsning. (U.dir. 17, s.53).

matematiske utvikling med utgangspunkt i barnas interesser og uttrykksformer.

Gjennom aktiviteter ønsker vi å invitere til diskusjon og kreativitet samt skape forbindelse

mellom matematikk og vår egen hverdag.

1-3 år	3-6
- Barna møter ulike former for konstruksjonslek - Vi har fokus på tall og mengde - Vi leker med former og mønstre, både ute og inne. - Barna får kjennskap til størrelser og begreper, stor, større, størst/ liten, mindre, minst osv. - Barna møter tall og får øve på å telle - Vi leker med rim og regler - Vi leker med vann i ulike former, og lar barna få erfaring med volum, vekt, masse - Barna har tilgang til spill og puslespill - Barna får erfaring med parkobling, klassifisering og sortering gjennom hverdagsaktiviteter som å dekke på bordet, rydde leker osv. - Barna lærer om ulike størrelser, former og mål. - Vi lager små hytter av bord og kasser og gir barna erfaring med romforståelse	- Barna møter ulike former for konstruksjonslek - Vi har fokus på tall og mengde - Vi leker med former og mønstre, både ute og inne - Barna får erfaring med brettspill og regel- leker - Vi har fokus på rim og regler - Barna lærer om ulike størrelser, former og mål. - Vi leker butikk - Barna leker og utforsker enkel addisjon og subtraksjon - Barna skal ha tilgang til leker og formingsaktiviteter som gir erfaring med klassifisering, ordning, sortering og sammenligning. - Vi leker med vann i ulike former, som gir erfaring med volum og vekt. - Vi lager hytte og telt og gir barna rike erfaringer med romforståelse - Vi bruker kalender og dagtavler

Natur, miljø og teknologi

Fridahuset barnehage skal bidra til at barna får kjennskap til planter og dyr, årstider og vær.

Vi ønsker at barna skal gjøre positive erfaringer med å oppholde seg og leke i naturen.

Gjennom å være gode rollemodeller ønsker vi å formidle grunnleggende miljøvern og samspill i naturen.

Barnehagen skal bidra til at barna blir glade i naturen og får erfaring med naturen som fremmer evnen til å orientere seg og oppholde seg i naturen til ulike årstider. Barnehagen skal legge til rette for at barna kan få et mangfold av naturopplevelser og får erfare naturen som arena for lek og læring. (kunnskapsdepartementet 17, s.52)

1-3 år	3-6 år
• Barna er ute i all slags vær • De får kjennskap til de ulike årstidene • Vi får kjennskap til insekter, småkryp og husdyr • Vi gjør erfaringer med å plante og så • Vi samler og tar i bruk naturmateriale • Store og små undrer seg sammen over naturens mangfoldighet • Vi studerer livet i skogen • Vi lærer å ha respekt for dyr og insekter • Barna oppmuntres til jakt etter spor, kongler, blomster, insekter og dyr • Fokus på dyrene vi møter i de ulike eventyrene • Barna får gjøre erfaringer med barnehagens kjøkkenhage • Eksperimentere med vann og is • Konstruksjonslek	• Barna er ute i all slags vær • Barna skal få kjennskap til de ulike årstidene og skiftninger i naturen. • Samtaler rundt hvordan mennesker og dyr lever sammen og hvorfor det er så viktig å ta vare på naturen vår. • Barna lærer om naturens kretsløp, om rovdyr som spiser andre dyr, og om hvorfor det er slik i naturen • Barna oppmuntres til jakt etter spor, kongler, blomster og insekter • Barna lærer om gjenvinning og hjelper til med å holde nærområdet rent for boss • Bli kjent med dyrene vi møter i de ulike eventyrene. • Vi har en kjøkkenhage som barna får gjøre erfaringer med • Barna får eksperimentere med vann, is og magnetisme • Konstruksjonslek, modellkitt, magneter og Lego.

Kropp, bevegelse, mat og helse

Vi i Fridahuset barnehage er opptatt av at barna skal få rike erfaringer med varierte og allsidige aktiviteter. Vi har et flott uteområde som vi bruker mye. Barns kontakt med andre barn starter ofte med kroppslige signaler og aktiviteter. Derfor ønsker vi å bruke friluftsliv som utgangspunkt for å gi barna gode mestringsopplevelser.

Barnehagen skal legge til rette for at alle barn kan oppleve bevegelsesglede, matglede og matkultur, mentalt og sosialt velvære og fysisk og psykisk helse. Barna skal inkluderes i aktiviteter der de kan få være i bevegelse, lek og sosial samhandling og oppleve motivasjon og mestring ut fra egne forutsetninger. Barnehagen skal bidra til at barna blir kjent med kroppen sin og utvikler bevissthet om egne og andres grenser.
(Kunnskapsdepartementet 17, s.49).

1-3 år	3-6 år
• Barna er ute hver dag, og bruker hele uteområdet vårt • Faste turdager hver uke • Barna leker i vår egen barnehageskog • Vi har aktiviteter på fellesrommet som stimulerer de ulike sansene, samt utfordrer de ulike grunnbevegelsene. • Sanger med bevegelser • Ulike danseleker • Barna lærer god tannhelse, bl. annet gjennom fortellingen om Karius og Baktus • Fokus på god hygiene • Barna blir kjent med kroppsdeler gjennom rim, regler og sanger • Barna får servert sunn mat	• Barna er ute hver dag og bruker hele uteområdet vårt • Barna leker i vår egen barnehageskog • Faste turdager hver uke • Barna får lære om sunn mat, og hjelper til å lage ulike grønnsaksretter • De får lære om tannhelse, bl. annet gjennom fortellingen om «Karius og Baktus» • Vi lager natursti, hinderløyper og sanseløype • Fokus på hygiene, god håndvask etc. • Barna møter ulike bevegelsesleker på fellesrommet og identifiserer oss med de ulike figurene fra eventyrene • Barna får servert sunn mat • Møte finmotoriske aktiviteter som perling, klipping etc.

I arbeidet med fagområdet skal personalet stimulere barnas nysgjerrighet, utvide deres forståelse og bidra til undring, undersøkelser, utprøvinger og eksperimentering. Barnehagen må legge til rette for og videreutvikle barnas kreative prosesser og uttrykk. (Kunnskapsdepartementet 17, s.51).

Kunst, kultur og kreativitet

Å være sammen om ulike kulturelle opplevelser, skaper samhørighet. Her i barnehagen skal barna ha muligheten til å styrke sin kulturelle identitet

og sitt personlige uttrykk. Gjennom rike erfaringer med kunst, kultur og kreativitet ønsker vi at barna skal få et mangfold av muligheter for sansing, opplevelser, eksperimentering, skapende virksomhet, tenkning og kommunikasjon.

1-3 år	3-6 år
- Barna skal få bli kjent med ulike formingsmateriell, eks. plastelina og trolldag - Barna møter ulike typer musikk og sanger - Fokus på de tradisjonelle eventyrene våre - Barna skal høre eventyr fra landene som er representert på avdelingen - Barna skal få danse og bevege seg til musikk - Tilgang til kostymer i lek og utforsking - Barna skal gjennom eventyr bli kjent med ulike kunstuttrykk - Barna skal få tegne og male - Barna skal få utforske med saks og lim - Vi har ulike vannleker - Bruke forskjellige maleteknikker	- Fargeblyanter er alltid tilgjengelig for barna - Barna skal alltid ha tilgang til bøker og bilder - Barna har tilgang til materiale som plastelina, saks og limstifter - Barna møter de ulike tradisjonelle eventyr - Leke og dramatiserer ulike sekvenser fra ulike eventyr - Møte eventyr fra ulike land som er representert i barnegruppen - Leke de tradisjonelle sanglekene våre - Barna får synge, danse og kler seg ut - Gjennom eventyr skal barna bli kjent med ulike kunstuttrykk - Barna får erfare skaperglede ved å utforske sin egen fantasi

Gjennom utforsking, opplevelser og erfaringer skal barnehagen bidra til å gjøre barna kjent med eget nærmiljø, samfunn og verden. (Kunnskapsdepartementet 17, s.56).

Nærmiljø og samfunn

Fridahuset barnehage skal bidra til at barna møter verden utenfor familien med tillit og nysgjerrighet. Barna skal sammen med de voksne få utforske sitt eget nærmiljø og

bruke nærmiljøets ressurser til gode opplevelser og læringsmuligheter. Barna skal få erfare at de er verdifulle og viktige for barnehagens fellesskap. Her skal de etter hvert få oppleve at deres valg og handlinger kan påvirke både seg selv og de andre barna.

1-3 år	3-6 år
• Turer i nærmiljøet • Fokus om hvem som er min familie • Gutter og jenter blir møtt likt • De skal få kjennskap til ulike roller/yrker man har i samfunnet. • De skal få bli kjent med at samene er Norges urbefolkning og vi markerer samenenes dag • Ulike merkedager markeres • Barna skal få gjøre erfaringer med at de er viktige og verdifulle for fellesskapet • De skal få kjennskap til at deres valg og handlinger kan påvirke andre • De skal få lære å inkludere andre og utvide sin forståelse for kulturelle likheter og forskjeller • Vi synliggjør og samtaler rundt barns rettigheter. • Vi har misjonsprosjekt hvor barna blir introdusert for andre land og kulturer • Alle skal erfare likeverd i forhold til kjønn og nasjonalitet	• Vi bruker nærmiljøet vårt aktivt • Barna lærer om ulike roller og yrker i samfunnet. • Gutter og jenter møtes likt og begge kjønn får like varierte utfordringer og like mye oppmerksomhet • Barna får lære om samene som Norges urbefolkning, og vi markerer samenenes dag • Vi markerer ulike merkedager • Barna får gjøre erfaringer med demokratiske prinsipper • Barna skal få utvikle forståelse for ulike tradisjoner og levesett • De skal få kjennskap til at deres valg og handlinger kan påvirke andre • Vi vil gi barna begynnende kunnskap om betydningen av menneskerettigheten, spesielt barnekonvensjonen. • Vi har misjonsprosjekt hvor barna blir introdusert for andre land og kulturer • Alle skal erfare likeverd i forhold til kjønn og nasjonalitet

Gjennom å samtale om og undre seg over eksistensielle, etiske og filosofiske spørsmål skal barn få anledning til selv å formulere spørsmål, lytte til andre, reflektere og finne svar. Slik skal barnehagen bidra til å legge til rette for kritisk dømmekraft.
(Kunnskapsdepartementet 17, s.55).

Etikk, religion og filosofi

Fridahuset barnehage skal bidra til at barna utvikler toleranse, respekt og interesse for hverandre samt tilegner seg samfunnets grunnleggende normer og verdier. Vi skal legge til rette for at barna får undre seg og stille spørsmål. Gjennom ukentlige samlinger og hverdagsøyeblikk formidler vi det kristne budskapet gjennom sang og fortelling.

1-3 år	3-6 år
• Personalet skal være gode rollemodeller for barna. • Fokus på formidling av grunnleggende verdier som omsorg, forståelse og respekt for hverandre. • Barna får veiledning i konfliktsituasjoner • Barnehagen markerer de kristne høytidene • De voksne filosoferer og undrer seg sammen med barna • Vi øver oss i å vise respekt og interesse for hverandre • Barna får veiledning til å sette ord på egne følelser og å sette seg inn i andre barns følelser • Barna blir kjent med bibelfortellinger og kristne barnesanger. • Vi synger bordvers • Vi jobber med barnas misjonsprosjekt • Vi jobber med barnas misjonsprosjekt	• Personalet skal være gode rollemodeller for barna. • Fokus på formidling av grunnleggende verdier slik at barna utvikler omsorg, forståelse og respekt for hverandre. • Hvert barn møtes med tro og undring, respekt og alvor • Fokus på å skape et inkluderende miljø, hvor det er rom for forskjellighet. • Barnehage markerer de kristne høytidene • Barna får besøke kirken • Formidle til barna at de er unike og en viktig del av fellesskapet • Vi har ukentlige samlinger der barna blir kjent med bibelfortellinger og barnesanger. • Lære barna interesse og toleranse for hverandres bakgrunn. • Vi synger bordvers • Vi jobber med barnas misjonsprosjekt

Pedagogisk dokumentasjon/ arbeidsmetoder

Vi i Fridahuset barnehage skal dokumentere og vurdere egen praksis. Vi ser dokumentasjon som et viktig redskap for refleksjon og læring. Den gir grunnlag for endringer og utvikling, i tillegg til at vi synliggjør vårt arbeid. Det gir samtidig foreldrene mulighet for innsikt i barnehagens arbeid. Vi viser barna at det de gjør er viktig og betydningsfullt og at alle barns inntrykk og uttrykk er like verdifulle.

Rammeplanen beskriver hvordan barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet som skal planlegges, dokumenteres og vurderes. (R. 17 s.39)

Månedspan sendes ut fra hver avdeling. Planen legger vekt på å synliggjøre vårt

pedagogiske arbeid. Den forteller også kort hva vi har gjennomført med barna i måneden som har gått.

Kidplan.no er en viktig informasjonskanal hvor foreldre/foresatte får informasjon som beskriver innhold og aktiviteter i hverdagen, samt evaluering og dokumentasjon av perioden som er gått. Nye brukere logger inn, og får passord tilsendt.

Gjennom bilder og tekst, synliggjøres hva vi har gjort i løpet av dagen/uken. Hver avdeling henger hver dag opp et «dagen i dag» dokument i grovgarderoben eller legger det ut på hjemmesiden. På denne måten kan foreldre følge med på hva vi gjør samt at det synliggjør om vi gir barna det innholdet i

hverdagen sin som Rammeplanen beskriver.

I forkant av foreldresamtaler gjennomfører vi observasjoner som vi reflekterer over og drøfter på avdelingsmøter. Rutiner og overgangssituasjoner drøftes jevnlig. Voksenrollen og våre møter med barna er viktige refleksjonsgrunnlag som har stort fokus i barnehagen. Vi har rutiner for referatskriving hvilket gjør at situasjoner kan løftes frem også i ettertid.

Dokumentasjonen vår blir pedagogisk i det vi bruker den til refleksjon med siktemål å forbedre pedagogisk praksis. Ved å løfte frem praksisfortellinger, kan vi lære noe om vår egen rolle i møte med barna, barnas egne læringsprosesser og i det hele gi et grunnlag for endring og utvikling av pedagogisk praksis. Å stadig være i utvikling, å strekke oss etter å lære nye og bedre måter å møte barna er drivkraften bak alt arbeid vi gjør her i barnehagen.